

Co-funded by
the European Union

SAĞIR SÜRÜCÜLER TRAFİK VE SÜRÜCÜ EĞİTİMLERİNDE İŞARET DİLİ

MODÜL: 1. KARAYOLU TRAFİK GÜVENLİĞİ

ETKİNLİK: 1.1. YATAY İŞARETLEME -YOL ÜZERİNDEKİ İŞARETLER VE ÇİZGİLER

**Co-funded by
the European Union**

"Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them."

"Avrupa Birliği tarafından finanse edilmiştir. Ancak burada ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Ne Avrupa Birliği ne de EACEA bu görüşlerden sorumlu tutulamaz."

This document has been prepared as free learning and teaching material (Open Educational Resource) and is published under the Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International license. To view a copy of this license, visit:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Bu belge, ücretsiz öğrenme ve öğretim materyali (Açık Eğitim Kaynağı) olarak hazırlanmıştır ve Atıf-Ticari Olmayan-AynıLisanslaPaylaş 4.0 Uluslararası lisansı altında yayınlanmaktadır. Bu lisansın bir kopyasını görüntülemek için aşağıdaki adresi ziyaret edin.

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Deaf Drivers

Co-funded by
the European Union

SAĞIR SÜRÜCÜLER
2024-1-TR01-KA220-ADU-000246729
“Sign Language for Traffic and Driver Trainings”

FAALİYET ŞABLONU

Modül	Modül 1- Karayolu Trafik Güvenliği Modülü (A3.1)
Etkinlik adı	Etkinlik 1- Yatay İşaretleme -Yol Üzerindeki İşaretler ve Şeritler (Etkinlik 1.1.)
Faaliyet özeti	Sürücülerin karayolu kullanım kuralları ve trafik yönlendirmeleri kapsamında trafik işaretleri arasında, yol yönlendirme, şerit çizgileri ve kara yolu üzerinde yer alan işaret ve çizgilerini doğru anlama ve yorumlama yapmalarını sağlamak.
Konular	1. Karayolu Trafik Güvenliği Modülü 1.1. Yatay İşaretleme – Yol Üzerindeki İşaretler ve Çizgiler 1.1.1. Şerit çizgileri 1.1.1.1. Kesik şerit çizgisi 1.1.1.2. Devamlı (düz) şerit çizgisi 1.1.1.3. Yan yana iki şerit çizgisi 1.1.2. Yönlendirme okları 1.1.3. Taralı alan çizgileri 1.1.4. Yaya geçidi çizgileri 1.1.5. Yavaşlama uyarı çizgileri ve yazıları 1.1.6. Yola çizilen diğer işaretler 1.1.7. Emniyet Şeridi
Yazar(lar)	Tarih: Versiyon:
Gözden Geçiren:	Tarih: Versiyon:

Etkinlik Senaryosu (Scenario of Activity)

1. Karayolu Trafik Güvenliği Modülü

1.1. Yatay İşaretleme – Yol Üzerindeki İşaretler ve Şeritler

Trafik işaretleri çok çeşitli şekillerde gösterilmektedir. Bu işaretler genelde levha şeklinde veya ışıklı olabilir. Öte yandan en önemli trafik işaretleri arasında yola çizilen trafik işaretleri bulunmaktadır.

Levha veya plaka olarak gösterilen Trafik işaretlerine halk arasında “dikey işaretleme”, yol üzerine çizilen trafik işaretlerine ise “yatay işaretleme” olarak adlandırılır.

1.1.1. Şerit çizgileri

Yolda en çok karşılaşılan işaretler arsında şerit çizgileri bulunmaktadır. Şerit çizgisi; araçların yolda hareket ederken kendi şeritlerinde (yollarında, bölümlerinde, alanlarında, kulvarlarında) gitmelerini düzenlemek için yolun üzerine genellikle beyaz ve sarı renkte çizilmişlerdir.

Şerit çizgileri, kesik şerit çizgisi ve düz (devamlı) şerit çizgisi iki şekilde olur. Ayrıca hem kesik hem de düz şerit çizgilerini yan yana iki şerit çizgisi olduğu yollarda vardır.

1.1.1.1. Kesik şerit çizgisi

Resim 1

Kesik şerit çizgisi (Resim 1) olan yollarda araçlar şerit değiştirebilir. Öncelikle burada şerit değiştirme kurallarına uyulması gerekir. Sonrasında yol kontrol edilerek şerit müsait ve güvenli ise sinyal vererek şerit değiştirilir.

1.1.1.2. Düz (devamlı) şerit çizgisi

Karayolunda devamlı şerit çizgisi varsa (Resim 2) bu yolda kesinlikle şerit değiştirilemez. Şerit değiştirmek için kesik şerit çizgisi olan yere kadar araç sürmeye devam edilmesi gerekmektedir.

Resim 2

1.1.1.3. Yan yana iki şerit çizgisi

Resim 3

Bir karayolunda, yan yana iki şerit olabilir. İki düz şerit, biri kesik biri düz veya her ikisi de kesik şerit çizgileri olan yollar olabilir. Yan yana iki şerit çizgileri genelde yolun ortasında bulunur. Genellikle bu yollar iki yönlü geliş ve gidiş yapılan karayollarıdır (Resim 3). Bu yollarda şerit değiştirirken geliş ve gidiş yoldaki araçlar için ayrı ayrı şerit değiştirme kurallarını düzenlemek amacıyla, yan yana şerit çizgileri çizilmiştir. Yan yana iki şerit çizgisi olan yollarda, sürücünün kendisine yakın olan şeritlere göre sürüş yapması gerekir.

Örnek olarak Resim 4’ü inceleyelim. Bu yolda hem kesik hem de düz çizgi var. Bu durumda KIRMIZI araca yakın olan çizgi KESİK ŞERİT ÇİZGİSİDİR. O halde KIRMIZI araç seyir halinde, yol ve güvenlik kontrolü yaparak, eğer güvenli ise şerit DEĞİŞTİRİLEBİLİR. Öte yandan, BEYAZ araca yakın çizgi ise DEVAMLILI-DÜZ ŞERİT ÇİZGİSİDİR. O halde BEYAZ araç bu aşamada şerit değiştiremez. Yani, sizin aracınıza en yakın yol çizgisi kesik ise şerit değiştirebilirsiniz. Eğer düz çizgi var ise şerit değiştiremezsiniz. Şerit değiştirmek için kesik çizgilerin olduğu yola geçmek zorundasınız.

Resim 4

1.1.2. Yönlendirme okları

Yol üzerine ok şeklinde yönlendirme işaretleri vardır. Bunlar kara yolunda araçların dönüş yapacağı yolları veya izleyeceği şeritleri gösteren ikaz ve uyarı işaretleridir. Bu okların bazıları zorunlu yönlendirmeleri, bazıları ise isteğe bağlı yönlendirmeleri anlatır. Eğer ok işaretinde iki yön varsa tercih vardır tek bir ok yönü varsa okun gösterdiği yön, zorunlu yöndür.

Bu işaretler, araçların hangi yöne doğru gidebileceğini göstermek için yolun zeminine çizilir ve genelde fosforlu renkteki dubalarla çevrilir. Genellikle beyaz renkte olan bu oklar, sürücülere yön verir ve hem trafikte düzeni sağlar hem de güvenliği artırır.

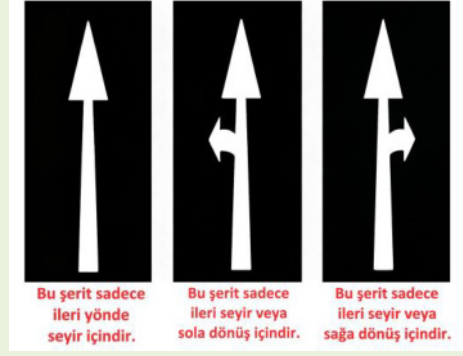

Resim 5

Örneğin, bir şeridin içinde sadece sağa dönüş tek yön oku varsa (Resim 5), o şeritte ilerleyen araç sadece sağa dönebilir, düz gidemez ya da sola dönebilir. Sürücüler ok yönünde araç sürmek zorundadırlar. Aynı şekilde şeritte sadece sola dönüş oku varsa, sürücü sadece sola dönebilir.

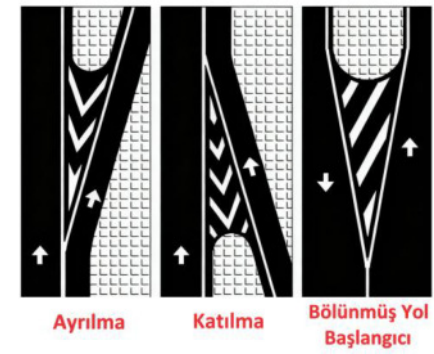
Eğer şerit üzerinde hem düz ileri hem de sola veya sağa yönelik birleşik bir işaret olarak varsa (Resim 6); bu yollarda sürücüler her iki yönde de ilerleme izinlerinin olduğunu anlar. Dür ileri yön okları genellikle yolun orta şeritlerinde veya sol şeritte yer alır ve sadece ileri yönde devam edilmesi gereken yollarda kullanılır.

Resim 6

Yönlendirme okları, sadece tavsiye niteliğinde değildir. Zorunlu olarak araçların hareket etmesi gereken yönleri gösterir. Yönlendirme okları hangi yönü hangi yönü gösteriyor ise, sadece o yöne veya yönlere doğru devam edebilirsiniz. Yanlış şeritte ilerliyorsanız, diğer araçların güvenliğini tehlikeye atmamak için sinyal verip uygun zamanda doğru şeride geçmeniz gerekir.

1.1.3. Taralı alan çizgileri

Resim 7

Yol üzerinde araçların başka bir yol veya şeritlere katılma alanları arasında yer alan taralı alanlar (Resim 7) bulunur. Örneğin bir tali yolun ana yola bağlandığı yerlerde veya iki yolun birleşim alanları taralı olarak işaretlenir. Araçlar bu taralı alanı geçtikten sonra güvenli bir şekilde ana yola katılmalıdır. Taralı alanların içinde şerit değiştirilmesi kesinlikle yasaktır ve bu kuralın ihlali trafik güvenliğini tehlikeye düşürür.

Bölünmüş yolun başladığı yerlerde bulunan taralı alanlar, iki yönlü trafik geçişinin güvenli şekilde düzenlenmesi amacıyla çizilir. Bu alanlar sürücülere, hangi noktada şerit değiştirmeleri ya da değiştirmemeleri gerektiği konusunda görsel bir uyarı sunar.

Taralı alana araçlar giremez. (Resim 8). Taralı alanlar genellikle tırmanma şeritlerinde, yani eğimli ve uzun yokuşlu yollarda sıklıkla karşımıza çıkar. Taralı alan, yolun belirli bir kısmının sürekli olarak trafiğe kapalı olduğunu gösterir. Sürücüler, bu alana kesinlikle girmemeli, bu alanda durmamalı veya bu alanı geçiş için kullanmamalıdır. Bu alanlar çoğu zaman, tırmanma şeridinden çıkan araçların tekrar kendi şeritlerine güvenli ve kontrollü bir şekilde yönelmelerini sağlamak için kullanılır.

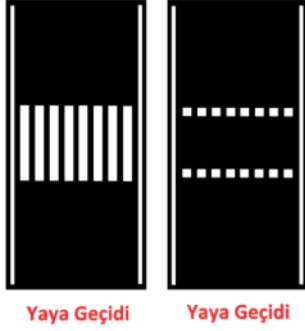

Taralı Alana Girilmez

Resim 8

1.1.4. Yaya geçidi çizgileri

Resim 9

Yaya geçitleri (Resim 9), yayaların güvenli bir şekilde karşıdan karşıya geçmelerini sağlamak için yolun belirli noktalarına çizilen ve genellikle beyaz renkli çizgilerdir. Bu çizgiler yayaların geçiş önceliğini gösterir. Araç sürücüleri yaya geçitlerine yaklaşırken yavaşlamak; yayalar karşıya geçerken ise kesinlikle durmak zorundadırlar.

Yaya geçitleri farklı türlerde olabilir. En yaygın olanı “zebra geçit” olarak da bilinen beyaz şeritlerle işaretlenmiş yaya geçitleridir (Resim 10). Bu geçitlerde, bir yaya geçmek üzereyse ya da geçmeye başlamışsa araçlar mutlaka durmak ve yaya geçişine izin vermek zorundadır. Yaya geçidine yaklaşırken hız kesilmeli, çevre kontrol edilmeli ve durularak yayaya geçiş hakkı verilmelidir.

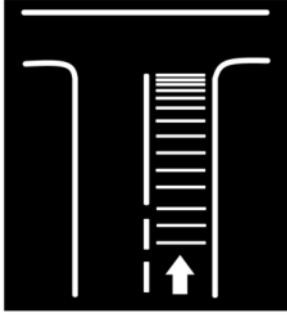
Resim 10

Işıklı kavşaklarda trafik lambaları hem yayalar hem de sürücüler için düzenleme yapar. Böyle kavşaklarda yaya için kırmızı ışık yanıyorsa yaya beklemek zorundadır. Işıklı bir kavşakta, eğer araç için yeşil ışıksa bile yaya varsa, araç sürücüsü çok dikkatli olmalı ve yayaya zarar vermeyecek şekilde kontrollü geçiş sağlamalıdır.

Bir diğer önemli durum ise okulların yakınında bulunan yaya geçitleridir. Bu geçitler genellikle okul binalarının önünde yer alır ve çocukların yoğun olarak kullandığı yerlerdir. Okul geçitlerinde, okul saati başlangıç ve bitişlerinde daha dikkatli olunmalı, hız sınırlarına azami şekilde uyulmalı, gerekiyorsa durulmalı ve çocukların güvenli geçişi sağlanmalıdır.

1.1.5. Yavaşlama uyarı çizgileri

Yavaşlama uyarı çizgileri, şerit üzerinde beyaz renkte ve birbirine paralel şekilde, aralıkları gittikçe sıklaşan çizgilerden oluşur. Bu çizgiler ilk başta aralıklı başlar, ilerledikçe çizgiler arasındaki mesafe daralır. Bu görsel etki, sürücüde psikolojik bir algı oluşturarak hızını düşürmesine yardımcı olur. Özellikle dikkat dağınıklığı yaşayan ya da hızının farkında olmayan sürücüler için oldukça etkili bir uyarıdır.

Yavaşlama Uyarı Çizgileri

Resim 11

Yavaşlama çizgileri yaya geçidi çizgilerine benzer ama araçların gidiş istikametindedir, çizgiler arası dardır veya gittikçe daralır. Bu çizgiler, sürücülerin dikkatli olmaları ve hızlarını azaltmalarını gerektirir. Genellikle kavşaklara, okul geçitlerine, yaya geçitlerine, hız kesici (kasis) alanlara veya tehlikeli virajlara yaklaşan araçları uyarmak için bulunurlar (Resim 11).

Yavaşlama uyarı çizgileri yerine doğrudan “YAVAŞ” yazısı da bu çizgiler ile aynı anlamda kullanılan bir trafik işaretidir. (Resim 12) “YAVAŞ” yazısının bulunduğu yerlere yaklaşırken sürücüler, çevreyi kontrol etmeli ve frene hafifçe basarak araçlarının hızını azaltmalıdır. Unutulmamalıdır ki bu çizgiler genellikle önemli bir geçiş noktasına, örneğin yaya geçidi, okul bölgesi, köprü, tünel veya kavşak gibi yerlere yaklaşıldığını gösterir. Bu çizgiler her zaman fiziksel bir engel oluşturmaz, ancak etkili bir görsel uyarıdır.

Resim 12

Trafikte güvenli sürüş için yol üzerinde yer alan diğer bazı önemli işaretleri bilmek oldukça önemlidir

1.1.6. Yola çizilen diğer işaretler (DUR, Bisiklet, hız sınırı, engelli park alanı)

DUR

Resim 13

DUR: Genellikle kavşaklar, yaya geçitleri ve okul önlerinde yolda “DUR” yazısı yer alır (Resim 13). Sürücü bu işareti gördüğünde mutlaka tam olarak durmalı, yolu kontrol ettikten sonra geçiş yapmalıdır.

Bisiklet Yolu: Yol üzerine çizilen bisiklet simgeleri, o alanın bisikletliler için ayrıldığını gösterir (Resim 14). Bu yollar motorlu araçlar tarafından kesinlikle kullanılmamalı ve bisikletlilerin güvenliği için dikkatli davranılmalıdır.

Bisiklet Yolu

Resim 14

Azami Hız**Resim 15**

Azami hız; şehir içi veya okul bölgelerinde karşılaştığımız hız sınırı yazıları, sürücülerin hızlarını kontrol altında tutmaları için oldukça önemlidir. Yol üzerine çizilmiş “30”, “50” gibi rakamlar (Resim 15), o yol kesimindeki en yüksek hız sınırını belirtir. Bu sınırlara uymak hem yayaların hem de sürücülerin güvenliğini sağlar.

Engelli park alanı: Genelde park yerlerinde bulunur ve park alanının yalnızca engelli bireylerin kullanımına ayrıldığını gösterir. Tekerlekli sandalye sembolüyle gösterilen bu alanlara, yalnızca geçerli engelli park kartı veya plakası bulunan araçlar park edebilir. Bu alanlara diğer araçların park etmesi trafik kural ihhalidir ve duyarsızlık olarak değerlendirilir.

Resim 16

Tüm bu işaretler her biri trafik güvenliği açısından hayati bir rol oynayan, sürüş sırasında dikkat edilmesi gereken önemli görsel uyarılardır.

1.1.7. Emniyet Şeridi

Resim 17

Emniyet şeridi, otoyollarda gidiş istikametine göre en sağda yer alan ve acil durumlar için ayrılmış özel bir şerittir (Resim 17). Ambulans, itfaiye ve polis araçları gibi acil müdahale araçlarının geçişini kolaylaştırmak amacıyla kullanılır.

Bu şerit, yalnızca araç arızası gibi zorunlu durumlarda kısa süreli durmak için kullanılabilir. Keyfi olarak ya da trafik sıkışıklığında ilerlemek için kullanılması yasaktır. Emniyet şeridi, hayati önem taşıyan bir alan olduğundan, yanlış kullanımı insanların hayatını tehlikeye atabilir.

Ölçme ve Değerlendirme

Ölçme ve Değerlendirme Şartları

Bu eğitimde kursiyerlerin öğrenme düzeylerini ölçmek ve değerlendirmek amacıyla aşağıdakilere dikkat edilmesi gerekmektedir.

- Soru metinleri anlaşılır, açık ve kısa hazırlanmalıdır.
- Sorular çoktan seçmeli test tekniği ile hazırlanmalıdır.
- Sorularda yalnız 1 doğru cevap olacak şekilde 4 seçenek bulunmalıdır.
- Sorular hazırlanırken işaret dili anlatımına uygun kavramlar kullanılmalıdır.
- Sorular bu eğitimde yer verilen bilgileri kapsamalıdır.
- Testlerde cevap anahtarı ve puanlama anahtarı ayrı olarak hazırlanmalıdır.

Değerlendirme Testi

1. Yollarda kesik şerit çizgisi neyi ifade eder?

- A) Şerit değiştirmenin yasak olduğunu
- B) Araçların durması gerektiğini
- C) Şerit değiştirmenin mümkün olduğunu
- D) Yolda engel olduğunu

2. Devamlı (düz) şerit çizgisi ne anlama gelir?

- A) Hızlanılabileceğini
- B) Şerit değiştirmenin yasak olduğunu
- C) Sola dönüş yapılabileceğini
- D) Yaya geçidi bulunduğunu

3. Yaya geçidine yaklaşan bir araç ne yapmalıdır?

- A) Hızlanmalıdır.
- B) Hiç durmadan geçmelidir.
- C) Korna çalmalıdır.
- D) Yayaya geçiş hakkı tanımalıdır.

4. Taralı alanlara araçların girme izinleri ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Sadece gece saatlerinde araçlar girebilir.
- B) Geçiş üstünlüğü olan araçlar girebilir.
- C) Alan boş ise araçlar her zaman girebilir.
- D) Normal durumlarda bu alana araçlar giremez.

5. Aşağıdakilerden hangisi yavaşlama uyarı çizgileri ile ilgili doğrudur?

- A) Hızlı sürmeyi teşvik eder.
- B) Işıklıdır.
- C) Sürücüye psikolojik olarak yavaşlama hissi verir.
- D) Sadece otoyollarda görülür.

Cevap Anahtarı

1 – C 20 Puan / / 2 – B 20 Puan / 3 – D 20 Puan / 4 – D 20 Puan / 5 – C 20 Puan

Toplam 100 puan

Öz Değerlendirme Formu

Lütfen her ifadeyi değerlendirirken 1’den 5’e kadar bir puan verin:

1 = Hiç
katılmıyorum

2 = Katılmıyorum

3 = Kararsızım

4 = Katılıyorum

5 = Tamamen
katılıyorum

Değerlendirme İfadeleri	1	2	3	4	5
1. Yol üzerindeki şerit çizgilerini ayırt edebiliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Taralı alanların anlamını biliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
3. Yaya geçidinde nasıl davranmam gerektiğini biliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Yerdeki yön oklarının anlamını anlayabiliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
5. Gerçek trafik videolarını analiz edebilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
6. Trafik işaret ve çizgilerinin genel mantığını kavradım.	☐	☐	☐	☐	☐

Puanlama Anahtarı

21 – 25 puan: Bilgi düzeyiniz çok iyi. Trafik kurumları konusunda bilinçlisiniz.

16 – 20 puan: Bilginiz yeterli, ancak bazı alanlarda gelişime açıksınız.

11 – 15 puan: Orta düzey bilgiye sahipsiniz, destekleyici eğitim faydalı olacaktır.

6 – 10 puan: Bilgi düzeyiniz düşük, kapsamlı eğitim önerilir.

0 – 5 puan: Konuya yönelik farkındalık ve bilgi ciddi düzeyde yetersizdir.